

ЛАБОРАТОРНА СХОЖІСТЬ ТА ЕНЕРГІЯ ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ

Данканич А.А., Антал Т.В.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кукурудза для України в останні роки була і залишається стратегічною культурою, яку вирощують практично у всіх регіонах, незалежно від кліматичних умов та розмірів господарств. Інколи вважають, що кукурудза досить проста у вирощуванні та невибаглива, але насправді для отримання високих і сталих врожаїв потрібно дотримуватися технології вирощування.

Основний показник якості посівного матеріалу кукурудзи – схожість. Під посівними якостями розуміють сукупність властивостей і ознак насіння, що характеризують ступінь їх придатності до посіву. Висівати потрібно тільки кондиційне насіння, посівні якості якого відповідають вимогам, зазначеним державними стандартами (ДСТУ). До показників посівних якостей насіння відноситься схожість та енергія проростання насіння.

Схожість посівного матеріалу буває лабораторна та польова. Відповідно, перша визначається пророщуванням в лабораторних умовах згідно ДСТУ 4138-2002, а друга – в польових умовах. Польова схожість в будь-якому випадку різнитиметься від лабораторної і буде нижчою через вплив погодних умов на період висіву та проростання.

Визначення схожості – один з найважливіших видів оцінки посівних якостей насіння, так як при поганій схожості виходять зріджені посіви, що в значній мірі впливає на величину врожаю сільськогосподарських культур, в тому числі й кукурудзи. Схожість насіння повинна наближатися до 92%, в залежності від культури. Це показник, який вказує на кількість схожих насінин у % від загальної кількості насінин. Під схожістю розуміють здатність насіння утворювати нормально розвинуті проростки.

Не менш важливим показником є енергія проростання, що характеризує відсоток насіння, яке здатне прорости в оптимальних умовах. Цей показник відповідає за рівномірність появи сходів та подальшого розвитку рослин кукурудзи. Дослідивши лабораторну схожість та енергію проростання посівного матеріалу, аграрії можуть скоригувати норми та глибину висіву, а також, за потреби, обрати відповідні стимулюючі препарати.

Метою роботи було встановити показники лабораторної схожості, енергії проростання, що найбільшою мірою характеризують посівні якості насіння кукурудзи.

Дослідження проводили в Навчально-науковій лабораторії «Аналітичні дослідження в рослинництві» кафедри рослинництва Національного університету біоресурсів і природокористування України в 2025 році.

Для дослідження схожості кукурудзи у лабораторії в якості ложа використовують фільтрувальний папір. Пророщування проводять при температурі + 25⁰С.

Досліди проводили з гібридами кукурудзи різної групи стиглості: середньоранні ФАО 260-290 гібриди П8834, П8567, Таррако; середньостиглої ФАО 310-330 гібриди ПР38А75, ПР9578, Корпо; середньопізньої ФАО 360-390 гібриди П9757, П9903, П9241.

Показники проростання насіння значно коливались залежно як від пророщування насіння так і різноякісності гібридів. Коливання схожості насіння гібридів при пророщуванні складало 92-98%, енергія росту 90-96% відповідно до гібриду. Найбільший відсоток схожості насіння було виявлено у середньоранньої групи стиглості гібриду ПР9578 – 98%, в якого енергія росту становила – 96%. Найменші досліджувальні показники були зафіксовані у гібриду середньоранньої групи стиглості П8567, де схожість насіння становила – 92 %, енергія росту – 90%.

Список використаних джерел

1. Рожков А.О., Пузік В.К., Каленська С.М., Пузік Л.М., Попов С.І., Музафаров Н.М.; Бухало В.Я., Криштоп Є.А. Дослідна справа в агрономії. Харків: Майдан, 2016 300 с.
2. Мазур В.А. Шевченко Н.В. Польова схожість різностиглих гібридів кукурудзи залежно від обробки насіння поліміксобактерином. *Сільське господарство та лісівництво*. 2016. 4. С. 80-87.

Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національна академія аграрних наук України
Інститут сільського господарства Полісся НААН України
Інститут продовольчих ресурсів НААН України
Інститут садівництва НААН України
Актюбінський регіональний державний університет ім. К.Жубанова
RAGT Semences
Lulea University of Technology
Університет прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф
International Academy of Applied Sciences in Lomza

**Матеріали МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА, ЛОГІСТИКИ ТА
ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА»**

*присвяченої 110-річчю від дня народження видатного вченого,
основоположника кафедри технології зберігання, переробки та
стандартизації продукції рослинництва,
завідувача кафедри з 1968 по 1987 рр.,
доктора сільськогосподарських наук, професора
ЛЕСИКА БОРИСА ВАСИЛЬОВИЧА
2-3 червня 2025 року*

Київ - 2025

Матеріали доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні технології виробництва, логістики та переробки продукції рослинництва» присвяченої 110-річчю від дня народження видатного вченого, основоположника кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва, завідувача кафедри з 1968 по 1987 рр., доктора сільськогосподарських наук, професора Лесика Бориса Васильовича, 2-3 червня 2025р./ Редкол.: Подпрятів Г.І. (відп. ред.) та ін. Київ, 2025. 260 с.

Матеріали доповідей подані в авторській редакції учасників конференції

Відповідальний редактор: Г.І. Подпрятів

Технічне редагування, комп'ютерна верстка: В.І.Войцехівський

Адреса установи:

Національний університет біоресурсів і природокористування України
(НУБіП України)

вул. Героїв оборони, 15, м. Київ

03041, Україна

<https://nubip.edu.ua>

Агробіологічний факультет: <https://nubip.edu.ua/structure/abf>

Кафедра технології зберігання, переробки та стандартизації продукції
рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика:

<https://nubip.edu.ua/node/1106>

<https://nubip.edu.ua/node/25814>